

TEMELJENA NAČELA

MEĐUNARODNOG POKRETA CRVENOGA KRIŽA
I CRVENOG POLUMJESECA

ICRC

UKRATKO

TEMELJNA NAČELA MEĐUNARODNOG POKRETA CRVENOGA KRIŽA I CRVENOG POLUMJESECA

Humanost, nepristranost, neutralnost, neovisnost, dobrovoljnost, jedinstvo i univerzalnost: u ovih sedam temeljnih načela sažeta je etika Pokreta i čine temelj njegovog pristupa u pružanju pomoći ljudima u vrijeme oružanih sukoba, prirodnih katastrofa i drugih kriznih situacija.

Ova načela ujedinjuju sastavnice Pokreta – Međunarodni odbor Crvenog križa, nacionalna društva i Međunarodnu federaciju – i omogućuju im pružanje djelotvorne, nepristrane pomoći

ljudima u potrebi. Navedena načela su obvezna pravila ponašanja kojih se sastavnice Pokreta uvijek moraju pridržavati, a države poštovati.

Osnovna načela su ključna za identitet Pokreta. Poštovanje ovih načela osigurava humanitarni pristup djelovanja Pokreta, i dosljednost u širokom spektru aktivnosti koje provodi širom svijeta. Načela omogućuju međusobnu povezanost nacionalnih društava, koja se u dobroj mjeri razlikuju po svojoj strukturi, kulturi i članstvu.

Christophe von Toggenburg//ICRC

Kate Holt//ICRC

TEMELJNA NAČELA

HUMANOST

NEPRISTRANOST

NEUTRALNOST

NEOVISNOST

DOBROVOLJNOST

JEDINSTVO

UNIVERZALNOST

HUMANOST

Međunarodni pokret Crvenoga križa i Crvenog polumjeseca, stvoren u želji da bez diskriminacije pruži pomoć ranjenicima na bojnopolju, nastoji u okviru svojih nacionalnih i međunarodnih kapaciteta spriječiti i ublažiti ljudske patnje u svim prilikama. Njegov cilj je štititi život i zdravlje i osigurati poštovanje svake osobe. Pokret promiče uzajamno razumijevanje, prijateljstvo, suradnju i trajan mir među svim narodima.

Ovo načelo, na kojemu počivaju sva ostala načela, obuhvaća nekoliko ideja:

- Patnja je univerzalna i zahtijeva odgovor: ne može naići na ravnodušnost.
- Poštovanje ljudskog dostojanstva je najvažnije u svemu što Pokret čini. Podrazumijeva pomaganje i zaštitu drugih, bez obzira tko su ili što su učinili.
- Pokret štiti život i zdravlje promičući međunarodno humanitarno pravo, sprečavajući nesreće i bolesti te provodeći aktivnosti spašavanja života, od pružanja prve pomoći do osiguravanja hrane i smještaja.

NEPRISTRANOST

Pokret ne diskriminira po nacionalnoj, rasnoj, vjerskoj, klasnoj osnovi ili političkom mišljenju. Nastoji ublažiti stradanje pojedinaca, vođen samo njihovim potrebama, dajući prednost najhitnijim slučajevima kriznih situacija.

U načelu nepristranosti sadržana su tri međuovisna koncepta:

- **Nediskriminacija:** članovi Pokreta pomažu ljudima bez obzira na njihova vjerska uvjerenja, boju kože, politička opredjeljenja, na to odakle dolaze i jesu li bogati ili siromašni
- **Proporcionalnost:** bilo da vode brigu o ranjenicima ili dostavljaju hranu, članovi Pokreta moraju osigurati da oni u najvećoj potrebi prvi prime pomoć.
- **Nepripranost:** odluke se moraju donositi samo na temelju potreba i na njih ne smiju utjecati osobni razlozi ili osjećaji.

NEUTRALNOST

Da bi sačuvao povjerenje svih, Pokret ne zauzima strane u sukobima i nikada se ne upušta u rasprave političke, rasne, vjerske ili ideološke prirode.

Pokret nikada niti u bilo kojem slučaju ne smije zauzimati strane ili da se smatra da tako čini, bilo svojim oglašavanjem ili svojim djelovanjem. Tako omogućuje svojim sastavnicama da dopru do ljudi kojima je potrebna pomoć u krizama i održavati dijalog s onima koji su uključeni u oružani sukob ili druge oblike nasilja. Neutralnost Pokreta pomaže uvjeriti strane u sukobu da pomaganje civilima i ranjenim ili zatočenim borcima ne predstavlja miješanje u sukob. Sastavnice Pokreta moraju izgraditi ugled neutralno djelujućeg u vrijeme mira, tako da imaju povjerenje svih strana kako bi mogle učinkovitije djelovati od početka oružanog sukoba ili tijekom drugih situacija nasilja.

NEOVISNOST

Pokret je neovisan. Nacionalna društva, koja imaju ulogu pomoćnog tijela svojim vladama u humanitarnim aktivnostima i podliježu zakonima svojih zemalja, moraju uvijek očuvati autonomiju koja im omogućuje da u svako doba djeluju u skladu s načelima Pokreta.

- Samo ako je doista neovisan, Pokret može djelovati u skladu s načelima neutralnosti i nepristranosti.
- Iako imaju pomoćnu ulogu svojim vladama u humanitarnom području, nacionalna društva moraju zadržati autonomiju u donošenju odluka, tako da mogu djelovati u skladu s temeljnim načelima u svako doba i u svim situacijama. Što može podrazumijevati odbijanje svakog zahtjeva koji je u suprotnosti s ovim načelima kao i odupiranje utjecajima i pritiscima.
- Sastavnicama Pokreta treba dozvoliti da vrše neovisne procjene i slobodno razgovaraju s ljudima kojima je potrebna pomoć.

DOBROVOLJNOST

Pokret je dobrovoljan pokret koji pruža pomoć i ne pokreće ga želja za stjecanjem koristi.

- Načelo dobrovoljnosti označava humanitarnu motivaciju svih ljudi koji rade unutar Pokreta, bez obzira jesu li su za to plaćeni ili nisu.
- Članovi Pokreta nemaju drugi motiv za pružanje pomoći osim želje da pomognu: to je snažno očitovanje solidarnosti.
- Rasprostranjena mreža volontera Crvenoga križa i Crvenog polumjeseca jedinstvena je i omogućuje da ljudi širom svijeta dobiju pomoć. Ona je izvor poticaja i nadahnuća za mnoga druga humanitarna nastojanja; istovremeno ona pruža neprocjenjive informacije o lokalnom kontekstu i najboljim načinima pomoći ljudima kojima je pomoć potrebna.
- Zahvaljujući svojim volonterima, nacionalna društva su ukorijenjena u lokalnim zajednicama i pomažu im da se osnaže i ojačaju.

Benoit Carpentier/International Federation

JEDINSTVO

U jedinoj zemlji može postojati samo jedno društvo Crvenoga križa ili Crvenog polumjeseca. Ono mora biti dostupno svima i provoditi svoju humanitarnu djelatnost na cijeloj teritoriji.

Ovo načelo omogućuje nacionalnim društvima da služe kao ujedinjuća snaga u državama i zajednicama, te da promiču razumijevanje i mir.

- U jednoj državi može postojati samo jedno nacionalno društvo i ono mora provoditi svoje humanitarne aktivnosti na cijeloj teritoriji – u gradskim centrima kao i u udaljenim ruralnim područjima.
- Ono mora pridobivati svoje volontere i osoblje, kao i članove tijela upravljanja iz svih etničkih i društvenih skupina bez diskriminacije po rasnoj, spolnoj, klasnoj, vjerskoj osnovi, političkom mišljenju ili bilo kojem drugom kriteriju.

UNIVERZALNOST

Međunarodni pokret je univerzalan. Sva društva imaju jednak status i dijele jednaka prava i dužnosti uzajamnog pomaganja.

- Univerzalnost patnje zahtijeva univerzalan odgovor: nacionalna društva postoje u gotovo svim zemljama svijeta i imaju zajedničku odgovornost pomagati jedni drugima u odgovoru na krizne situacije te se međusobno podržavati u razvoju u duhu solidarnosti i uzajamnog poštovanja.
- Bez obzira na veličinu ili dostupne resurse, svako nacionalno društvo ima jednako pravo glasa u tijelima upravljanja Pokreta.
- Načelo univerzalnosti također znači da će neuspjesi ili pogreške jedne sastavnice imati posljedice za cijeli Pokret.
- Integritet i javni ugled Pokreta ovisi o tome pridržavaju li se svi temeljnih načela.

MEĐUNARODNI POKRET CRVENOGA KRIŽA I CRVENOG POLUMJESECA

Međunarodni pokret Crvenoga križa i Crvenog polumjeseca najveća je humanitarna mreža na svijetu. Njegova misija je olakšati ljudske patnje, zaštititi živote i zdravlje i očuvati ljudsko dostojanstvo, posebice tijekom oružanih sukoba i drugih kriznih situacija. Prisutan je u svakoj zemlji i ima podršku milijuna volontera.

To nije jedna organizacija. Čine ga Međunarodni odbor Crvenog križa (MOCK), Međunarodna federacija društava Crvenoga križa i Crvenog polumjeseca i 192 nacionalna društva Crvenoga križa i Crvenog polumjeseca. Svaki od njih ima vlastiti pravni identitet i ulogu, ali sve ih ujedinjuje sedam temeljnih načela.

Isključivo humanitarna misija MOCK-a je zaštititi živote i dostojanstvo žrtava oružanih sukoba i drugih situacija nasilja te im pružiti pomoć. On usmjerava i koordinira međunarodne aktivnosti Pokreta u pružanju pomoći za vrijeme oružanih

sukoba. Osnovan je 1863. godine, i ishodište je Pokreta.

Međunarodna federacija nadahnjuje, olakšava i promiče sve humanitarne aktivnosti koje provode nacionalna društva za potrebe onih koji su najranjiviji. Ona usmjerava i koordinira aktivnosti svojih članica na pružanju pomoći žrtvama prirodnih i tehnoloških katastrofa, izbjeglicama i onima koji su pogođeni kriznim zdravstvenim situacijama. Osnovana je 1919. godine.

Nacionalna društva djeluju kao pomoćno tijelo svojih vlada u humanitarnom području. Ona pružaju širok spektar usluga, uključujući i pomoć u kriznim situacijama, te provode zdravstvene i socijalne programe. Za vrijeme rata ona mogu pomagati civilnom stanovništvu i pružati podršku sanitetskoj službi oružanih snaga.

HCK

Ulica Crvenog križa 14, P.P. 93
10 000 Zagreb, Hrvatska
T +385 1 4655 814 F +385 1 4655 365
E-mail: redcross@hck.hr www.hck.hr

ICRC

International Committee of the Red Cross
19, avenue de la Paix
1202 Geneva, Switzerland
T +41 22 734 6001 F +41 22 733 2057
Email: shop@icrc.org www.icrc.org
© ICRC, May 2014